

אין דער פערלאנגסבוכהאנדלונג

M. E. LÖWY'S SOHN

Budapest, Königsgasse 1

זינד זאָעבן

פֿעסט-געבעטע מחזורים

פֿאַלשטאָנדיג אין 1 באַנדן מיט אַרנאָרדער אַיבערזעצונג פֿאַן דעם ריזביליכסט בעקאַנטען נעלערטען פֿראַנץ אָנני פֿרעדער ערשענען, דיא אָיסשטאַטונג אָוואָרדל פֿאַפֿיער אונד דרוק אונד אַינבאַנדע אַיבערטרופֿט אלע ביהער ערשענע-גען ווערען אַיף דיעזעס געבעטע אונד דיא פֿריווע דערזעלבע זינד זאָ מאַסטי דאס זיך זעלבע יעדער אַנשאַפֿען קאַנן.

אויך מחזורים מיט ייִדיש-רויטישער אונד דייטשער אַיבערזעצונג זינד זאָעלכסט ערשענען. דער לוח פֿיר תּרנא אַיזט אויך בערײַטשפֿערטיג.

דיא בוכהאנדלונג

פֿאַן

שטערנבערג עט קאַפּפּ.

ביאָעסע, קאַנאָנאָסטע 16

געפֿעפֿעהלט אַהר ריך אַסאַרטירטעס לאַנער אללער נאַטונגען ספרים סדרים פֿאַן 10 ביז 50 קר. פֿיר ברויטגעשענקע אין סאַמט אַדער עלפֿענבין פֿאַן 1.50 ביז 5.15; מחזורים חומשים חפֿלין ציצית, מצוות, מצלות, שופרות, כּליו קודש ספּרי תּורה אלטע עט נייע פּינע וואָללענע אונד זיידענע מליות פֿאַן 2 ביז 15 פֿל. אויך עכט טרוקשע מליות, קונסטפֿאַלדשטוקקערען אונד אַבעל-באַנדאַשען, כּל מאַטעריאַל לסתּ, חופּה, מפה א. ד. ג. ווען ביליג-סטען פֿריווען. — זאָעבן האַבע איינע נאַסעס ביבליאָטעקען געקויפֿט, און זעלבע זעלמענע ספרים ענטהאַלטען זינד, רשימה נראַטיס. — נענען אַינזענדונג פֿאַן 12 קר. זענען וויר אַינזען לוח תּרנ"ב מיט מנהגים ייִדיש-דייטש אונד דען ניי-סטען מאַרקטפֿערצייכניסען פֿראַנקאַ.

קין פֿריווע עלאַסטישע ברויבאנד

פֿאַן פֿאַללעצער פֿריווען מיט זענענדיגס-טירע אונד ברויב-שטענדיג מיט זעלבעס שאַן טווענדיגע נערוולס אַווערען אונד אַינזען אַיף וואַנט צאַהלייכע דאַקטירבויגן צו אַינזען אַיף דאָס פֿאַללעצער פֿריווען דעם ברויבס געשטעלט פֿאַר אַינזען אונד זאָ אַינע ברויב-באַנדע פֿאַר אַינזען דאַמט אונד קינדען בייא טאַ אונד נאַכט געשאַנען ווערען דיא אַבזעשונג פֿאַן דען הויפטען אַיזט נאַענדל אַיזט געשלאָסען.

בייא בעסטעלונג זענען אים אַנאָכע דער ליבזשע אונד זאָ דער זיך העכסט לונקס אַדער בייזענדיגס בעפֿענען.

פֿריווע: אַינזיגן 10-15 פֿל, דאַסעלט 10-15 פֿל.

קענען דיא האַלפֿען.

ניאַסעס לאַנער פֿאַן ענלי אונד פֿאַנאַג שטאַהלבּרוך-באַנדערן געראַדערהאַלטערן קעסלעכער עקסטרעמ-טאַטען אַווערנאַטערס אונד אללען צו קראַנקענשפֿענע נאַטונגען נענענשטאַנדען בעיאַדעס מאַכע אַיך אַיפֿטערק אַז אַיף דיא הוישענער אונד נומע-סוספֿענאַרען זעלבע יעדע געווישענע פֿריווען זאָ אַיך אַיף טיינע עלאַסטישען ברויבבאַנדען אונד אַבעל-באַנדאַשען, כּל טעלעזונגן מיטעלסט נאַטאַרע אַינזענער בייא

MORITZ POLLITZER, k. k. priv. Bandagist, Budapest, Franz Deáksgasse 10.

פֿאַרציגליכע ביללונג

פֿערמעדרונג דעם נאַטור-וויינעס ווירד נראַטיס געלעהרט. צוטרופֿטען אן דיא עקספּעדיצאַן דיעזעס בלאַטטעס אַונטער "S".

וטרבט שלום עם אהו ועם קרובו ועם כל אדם ואפילו עם נכרי בשוק, כדו שהא אהוב למעלה ונחמד למטה ויהא מקובל על הבריות (וכרבות וזו). ככתוב: "ואהבת את ה' אלהיך" וקשר אבי את מוסרו מוסר-השכל: "והא שם שמים מתאדב על ודו. שהא קורא ושונה ומשמש תלמידו חכמים ויהא משאו ומתנו בנהת עם הבריות, מה הבריות אמרות תורה? אשרי אביו שלמדו תורה! אשרי רבו שלמדו תורה! או לאם לבריות שלא למדו תורה! פלוגי שלמד תורה, האו הביט, כמה נאם דרכו כמה מתקנים מעשיו" עליו הכתוב אמר: "ואמר לי: 'עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר' (ישעיה) מיט, אבל מי שקורא ושונה ומשמש תלמידו חכמים ואין משאו ומתנו באמונה ואין דבריו בנהת עם הבריות, מה הבריות אמרות עליו? או לו פלוגי שלמד תורה! או לו לאביו שלמדו תורה! או לו לרבו שלמדו תורה! — פלוגי שלמד תורה, האו נא כמה מקולקלן מעשיו וכמה מוכרעין דרכו" ועליו הכתוב אמר: (יחזקאל לז) באמור להם: 'עם ה' אלה ומארתו יצאו! —

מה יקר דבריימוסר אלה ומה נשגבו! — בשמענו אותם נשכח עד אינועה מפרימי יצא ובאיזה זמן ובאיזה מקום נשמעו: וכל אשר נוסף לשמעו, ויספור דבריו אלה לחלוב לבנו ולעורר היום הדשים בקרבנו: היום שיש בהם תורה ויראת-שמים: היום שיש בהם הנשיהכבוד ואהבה לחכמים ותלמידיהם: היום שיש בהם החפץ להתנוע בתורה ולהשתדל לטובת הכלל למצוא חן בעיני אלהים ואדם. — הדברים האלה לא נדברו רק לשעתם, כי אם לכל הדורות, וראויים הם למו שאמרו.

כגדל חכמת אביו כן גדלה גם המלטה על הבריות הנשקפת מתקנתו הטובה והישרה אשר תקן לטובת הדונות למותו. והיא: כי כל הוצא להסקל ואמר: יש לו זכות ללמד על עצמי, ושלחו וזנא דרבנין ללוותו והם זיברו אתו בדרך ויבהנו את דבריו הצטרקוטי כדו לודע אים יש מיטם בדבריו, ואם יש בהם, ומיט אים נבל עליהם להחזירו לברית דין אפילו ארבע וחמש פעמים למען היציל נפש-הגדון. (סוף יצא)

היד ה'

בן אחרות נשי השקלים לו פקדות שהם מעבי פי שנים. פעם שלפחה פעם נקבת, פעם אלמה, פעם חזקת, קראש אונג נכרת מיעדת, ולעצמת חת נכרת עומדת, גם איננו נכרות שלישיה, רק השניה לא רבת תישיה, אונגש מן מן באין דבר שקלים, בעלדו פועלות נכרות השקים, אך בשפחות אני גדלימזעלת ובראשן אני רבות פועלת, פעם נקראתי בשם לתמו, שם אני נפולת כלי שרת זה שמי.

רעמוזעל

זענו מיט זינד געראדען געטאַסע אים מאַרע אַיך פּאַנצער שטעללי אים דיא ערשטען צווייא מיישען פּונקעל אונד בייא אַיך האַנגען.

אויפֿלאָונג דער ראַטוועל אין נומבער 6, I. דער הויז: חן חן בן צפּני (כּרטי 11 יוד) II. דעם ראַטוועל: געלד-נאַטור.

רובּטי אַבזען געלאָזט: דיא הירד דיא הערען: מיטל בעקאַנטיש טשען נאַיישן אונד מיט ערשטאַן קראַנק: דאָס דיא טישען דיא הערען: מי אַטענענדיג העשט ים קעפּטש קליינענדיג: מוּנש האַרדאָ מי קראַלען דאַטע טעוועל, יאָקאַ אונד וויליס באַנענשין מיישקליין.

STEFAN FRUM Nachfolger.

ערסטע אָפּנער סאָדאָוואַססער-פאַבריק.

זיערערלאַנגע נאַטירליכער מינעראַל-וועססער ספּאַגן-באַנדרונגס-אונד פּולווערירונגס-אַנשטאַל.

פאַבריק אונד הויפּט-זיערער-לאַנג: BUDAPEST, II. Bez Batthyányi-Gasse Nr. 3.

Patent

A. WERNER.

Syphons

ליש עלאַסס דעם האַרען ק אונד מיטשטעיווס דעם אַינזיגן 19. de dato וויר 11 ווערען דיעזען ספּאַגס אַיף זינד דעם טאַטטעס דעם לאַרעס-אַנטאַטס-אַרדעס צעהל 89 פּאַ 14 מאי 11 אַיזערקליך אלס דען געזעצליכען פּאַטישען ענטשפּענענדיג בעזיינענע.

בעיאַנדערע דויערהאַפּטינקייט אונד ביללונג פּריווע!

זאָוואַססער-זעלכטענטווקלעך אונד אלע בעדאַרפֿס-אַרטיקעל פּיר זאָוואַססער-פאַבריקאַן-טען, קאַפּפּעלעטע זאָוואַססער-באַשינען אונד נאַנע אַינזיבטונגען ליש שטענעלעס פּריווע-קראַנט.

לעצטען אסערעוויישישען רייסיסאטס-ווארלען שיאט ער אלס אבערדענענע-קאנדידאט פיר דען ווארלענענע-קאלי-מע-בוטשאטש-שנאמן אויף.

שקאנדאלאזע אייפערטימע

— איינזאטישען אבערדענענעוויישישען —

עס וואר פאראויסגעזען דאס די אייפער-סטע לונקע איינען ערבייטערענען קאמפף נעמען דעם נעמענען דער פערואוואלונגס-רעפארם פירמען וואר: דאס זאל אבער נעמען דען מיניסטער-פראז-דענטען גראפן סא א פ א ר י אונד נעמען דיא לי-בעראלע פארטייא מיט זא קויקונסטלאזער פער-לעמאנען דאס אנטשאנדעס אייפערטימען ווערען דעם האפטען מען ניכט נעראכט.

דיא צענענען דיא זיך ווייט דאגנערסטאט אים איינזאטישען אבערדענענעוויישישען אבשפיעלענען עראוננענען לעבדאפט אן דען פארלאמענטארישען שטובלע דער ווארענדע דער באזען טאנע דער ווער-דעמאסטע נעמען דען דאמאלינען מיניסטער-פראוידענטען מיט זיך נעדיכטעט אונד אין דען שטראסען-דעמאנסטראציען זינע פארטועמאנען נעפונדען האט.

שאן אין דער אס דאגנערסטאט שטאטמען-פונדענען זיטונען קאם עס צו איינעם שטימישען אייפערטימע ווארענדע דער רעדע דעם מיניסטער-פראוידענטען אין וועלכער קארל א פ א ר י אונד נעמענען איינע "בעלידונג דער אונזאטישען נאצארן פונדען ווארענדע" אטואלע צאגן זיך ווענען איינעם צווישענרופעס דען "אדנענסקורף" דעם פראוידענטען פ ע ט ש י צו - ווייט שטימי-שער נינג עס אים פרייטאט אים אבערדענענעוויישישען צו פ א ל א ג י ריפאס אין איינער רעדע דען גרא-פען א פ א פ א ג י דען גראפען ט ש א ק י אונד פון אבערדענענען נא י א ר אן . אלס לעסט-טערע דען אונטערען ווארענען וואללעט פער-צוראכטע דא אייטערסט-לונקע איינען ארענע-צורייטענען לארס, נארא ווארדע וואלל צור ארדונג נערופען ווייל דער דאס ווארט "נידע-טראכט" נעברייכטע אבער טראטואכע אייז דאס פון דען צורופען דער אפפארציען דאזי פאר-ליך דער ערסטפארדיגער ווארדע . אבערדענענען פ א ל א ג י רי לעיס זיך זאגאר זא ווייט הויטריכטען מיט נעבאללער פריסט אויף דען טיש דעם הוינען צו קלאפען זי ווער וילדע רופע איינציטיגסטען עס נאכ איינען זא ווייטע לארס . דאס דער פראוידענ-דא ווענען פיר קורצע צייט אייפערטען מוסטער עס קאם דער אונטערשטאנד צור שפראכע דאס גראף נאבריעל ק א ר א ג ל ו ווארענדע איינער

אלטער פראנטע שפראך זאל: דאס זאנע אך ניכט וואס האט מיין אלטער מיט דעם פראגעס צו סתחן? - ריכטער: אבער 86 יארע זינד זאל דאך אלט ניכט ווארד? - א נ נ ע ק ל א נ ט ע : אך מיטטע אך ווארדע ערסט אים פארניגען נאמען 29 יארע אלט . נעלאכטער אונטער דען צוראדערן . - ר י כ ט ע ר : וועלכע בעשאפט-גונג האט איר מאנן? - א נ נ ע ק ל א נ ט ע : דאס זאנע אך ורכאוס ניכט! - ר י כ ט ע ר (שטרענע): זאל מיססען עס היער זאנען! - א נ נ ע ק ל א נ ט ע : נומ דאנן זאנע אך עס אונטער דעם ווענעל דער פערשווענענדיג. מיין מיר עהעלך אונטערטוער נאמטע אייז אין נעכא-רענע פ ר י ס ט אונד צוואר אין רויסער פריסט . - ר י כ ט ע ר : זאל זינד דאך יורן: וויא קאננטע זיך איר פריסט מיט איינען טרויען לאסטען אונד דאס זאל איינע רעליגיאן וועכעל-מען? - א נ נ ע ק ל א נ ט ע : דאס נינג זעך איינפאך צו: ווייל ליעסטע אונד אים לאנער . נאך מילטארישעם רויט' טרויען . כאלד דארופ פליכ-טענען ווי אים רוסלאנד נאך רוי ען ווא ווי אונס ווערען טרויען ליעסטע אונד דאנן בענאכען ווי אונס נאך בורדא פ ע ט ו ווא ווי אונס נעיליך עויענע ט ר י י ע גלשארען האבען . - ר י כ ט ע ר : וועלכער ענלאזארער האט זיך נע-טרויט? - א נ נ ע ק ל א נ ט ע : נאך קוינער: דענן אך האסטע דיא פאפאפען, אונס האט דער ק א נ י ג זעלכעס נעטרויט! - נאך זינען וואונ-דעריכען אויסזאגט דער אונטערלאזענען וואללעט דער ריכטער אירען ניסטע-צושטאנד דורך איינען נעריכטס-אונטערטויכען אסענען . דאזי קאם עס עיקאר ניכט דא דיא קלאנערן אונטעווישען דיא קלאנע צוריקגעצאנען האט . ווארופ דער ריכטער דיא פערדאנדלונג נאנצליך איינשטעללעט . (אין הוכטעס ארמטליכעס האנאראר) . אים בעלידענען שפיטאל אונד יינליך אין פאציעט נאך לאנענעם לירען נעשאפדען . נאכדעם ער זיין פיעראנען פון אייטערטאל מיליאנען מארק דעם ארעט פערטאכט דער אויף בעדאנלעט האפט .

(א ר י ס פ ר ע ס ב ו ר ג) ווייר דעם נייען טעסטער שטראל" נעבעלעכע דאס אין "אבני-נאטס-קאנדידאט" דער ארדונגען שבידע דער אל-טעסטע הארער אן דיעזער ראכנינישען האכשולע איינע זעלבסטמאךד פערטאכט אונד ווי ווערע-נעבען דיעזע נאכריכט אהנע יעדע הונצופונג דא ווייר נאכדערעס אבטווארען . (היעדעלעכע) (טאדעסאלל) אין פ א ר י א אונד אס 28 יוני הערד לעא מיינעל נעשטאכען דער וואר אין נעקלע דעם זעלי-נען ווארענע ראכנינען נליכען נאמען . ווארענדע דער

(כ י א ד ע ר נ א ל י צ י ש ען ש ט א ט ס - ה א ל ט ע ר י א) ווארדע דער אבסאקולורעס ווייטס הערד לעאן ז ו פ נ י ק זאן דעם העררע-נעבערס דער ווארענענע צייטונג אים פרא-מיקאנט איינענאמען . עס אייז דעם דער ערסטע ווע דער אן נאליצען ציטש האטאלטעריא-פראקטיקאנטען ערנאנט ווארדע . (ד י א ז נ נ ט א נ ס ר ו ה ע א ו נ ד - ד י א א ר ט ה א ד א ק ס ע י ו ר ד ע) אין היענעס אונזאטישעם בלאטע ערפארט דאס אין שטאטס-סעקרעטאר אונלאנגסט איינע ארטיא-דאקס-יידישע דעמוטאציע ענפאנגען דאס דיא זיך ביא ארום איבער דען פארטויכעלעכען פאלנען דעם זאגנאטארישע-נעוועטעס בעקלאנען דער שטאטס-סעקרעטאר זאלל דיעזער דעמוטאציע פאלגענעס נעוועטס האבען: "מינע העררען זינער עקסעללענען דעם האנדעלסמיניסטער ווארדע בעריכטעט דאס דיא זינדען א פ א ר ע י ו ו א מ ס א נ נ י כ ט ה א ל ט ע ר . אונד דאס דיעיענינען דיא דיעזען רוחעטאן יעמט נאך בעכאפטען כאלד אויך אס אבטאט אירע נעשלאפטע אפפען ווערענען . ווענן עס זיך העררע-טעללען וואללעט דאס דער מיניסטער פאלש אינ-פארטויט אונד דאנן ווייר ער דעם איבעל וועלכעס דיא ארטיאדאקסען ווענן דורך דיא זאגנאטא-רוהע איינעוועכטעט זינד זינע אייפערקראכטיק צו-ווענענען .

(וועללערעדע אבערדענענעוויישישען דען פאיינע וואס אין אבערדענענעוויישישע פארעקאסען צייטען שטימישען אייפערטימע קאם עס צו צווייא קאספען צייטען דען דעפטישען נ א י א ר א פ א ל א ג י אונד רויס ע י א נארא ווארדע פון דען בירדען לענענענאנטען אבטאט-נעמען צום דיעזעלען דעפארישע . ער האסטען אויף צווייא היילען צו בעשטערען דאס ערסטע היילען פערליכע אי-בלויט אים צווייטער עיקר עדיהלעס פאלגן איינע אבעל-היינע אויף דען ליעקען אים . דיא ארעטע לענטען זען שטייל-לונג דער שטארקען בלוטען איינע פיעריא אן דער פראוידענעס אבערדענענע ווייר נעוואונגען זי לא-נעטע אייז אס בעסט צו היפען .

(א י י נ ע י י ד י ש ע פ ר י ס ט י י ק) אים פרייטאט פאנד פאר דעם בראעקסטער בעצירען-ריכטער מ א ר ו א פ א איינע קורצע אבער איינע אונטערשטאנע פערדאנדלונג שטאטס . איינע פראז י ז יך דיא נעמאלין דעם אוואן קאל א-נ ק א ר ו ס יך עננט אונד פאנע הוינע קאל רע-נינג פוכס הייסט האפטע זיך ווענען העררענעלע-דונג צו פערנאטווארען ווייל זאל איינער אנדערן פראז איינען שלאג אונס נעדיכט פערזעמטע האפטע . אאל דער ריכטער דיא אונטערלאמטע נאך אירעם

אין דאס צייטען דען וועלכעס זיך בירדען שלאפען . הער נומ קוליאן פליסטענען איינער דער בעלי-טער: אבער ווי קאנען דאך אונטערען מיטש ניכט דורך דאס פענסטען אויף דער לייטער הונצופונגען?

אירד האכט רעכט אינאיינאייט בענאן דער אנדערע פון נייע: אבער אויך דאזי ווייט אויך דאזי . ווארענדע אירד אונד סקיסטוס און בירדען מאלדען פאסטעס אירען דיא קוסטען וועלכע ווייר מיטנעכראכט איבערזעסעט אונד דען קענען און דען מונד שפעקט . דער זאל אס שיינע פער-היערעס רייעלע אויך פון איינען דיא שרעק אויף אונד פירער איינע איבער איינע היטערשפעט אין דען האך אונד דורך הייערע קליינע שפאך אויף דיא שפאסטעס ווי ווי ערשט נילקולד ווערען הייער אונטען דאנן האבען ווייר נע-וואונגענען שפיעל אים פלונג זינד ווייר אן דער עקע דער וויינענאכט און אונד דען וואנען ערזאמטען .

פארטעפליך" מינטע סקיסטוס: דיא זיט איין פארטעפליך בירשע אונד וואללעט מיט אונטערע בעקלאונג צופרייענען זיין אבער נען צור שטאל אונטער אנשלאג מוס דאס ווערן ווענענען מיטונען זיין זאל ער ניכט קלאנליך מיטלענען . אונטערדענענען האפטען קוליאן דעם שפארטע קאנצעסען וועלכע פאסט אונזאבאר אין אירען אונטען נאכדען: קויס אים האפען האפטען ער דיא לייטער דאנן פאלעט סקיסטוס: נאב אלס לעצטער קוליאן . דאס אללע בעשלאפענענענענענע: נאב איינעם שוואכען דורקע נאך . אונד שאן ווארען דיא מאנגען אים צייטער .

(פארטעפליך פאלעס)

דיא חויטשען מיט נעלד אונד האפען אונטערשטיצען אך נעשטערע דאס אך דעם יאראנן זיסקא וועלכעס איינע בע-היערען סומעס נעלדעס נעשענקט אונד דאס מינע פרייער איינע מינע וואפען אונטערקויפט אונד נאך טאכא נעשיקט האבען אים אויך דיא נענענע דאזיט אויסצורייכען . זיסקא האט מיר דאזי אייפערטיגע נעראקט אונד דיא פערזוינענע נע-נעבען דאס ער מיט ווענען נאנצען מאכט מיר זע נעכאפע שפארטע ווענן אך זינער נעריכטעס אויך אונד דאס ווער-פיערעלע ווייטערע דיא חויטשען העררען דער שטארט זינד ניכט מער נעשלאפען אונד דיא ווענאכטע וויא יעדע אנדערען טא אונד נאכט נעשאפענען .

דאך לעבען קוינער: שלאג אייזעלעס איינעס ער זיך עיהאב . עס אייז שפאלע לאסט אונס צור הוינע נעיען . הערען מיכאלע נאך דען אונטערשטענענע דער פארטס דאפעלעט בעדארף! - - -

מיטטערנאכט מאכטע פארבייער זיין: אין פאללעס שיערע ווארע דער מירן זיך אונד דיא עננט ווענאכטע אונד בעלייכטערע דרייא מאנגען . וועלכע זינד און פאלעט נעוואלד אן דען מויער דער הוינע ענלאטען שליכען אנסטליך שפארטען און אומטער: ביא דעם ליינעסטען נע-יייש צוקסטע זאל צוואמען אונד העמסטען אירע שריטען . אים זיך שליינען פליכט דער ענדעקענען צו ענשטערען ענרליך שיינען זאל אס צויעלע .

היער אונד אייזעלעס הוינע פליסטערע דער איינע דורך הייערע שפאך נעוואלדען זיך אין דען האך: מיין דיע-דען דען אך פארזינליך מיטנעכראכט . ווייר אונס אפפען נעבען דעם שופפען שטענע איינע לייטער . הייער בענינען ווייר אים פענסטער רענעלן דאסוועלכע אויף אונד שטייל

שטארט זיין זא אייפאללענע נעשאפטעס טרייבען אין בוטעס נעוועטעלע פון בעוואפענען אלטער אייז צו בע-אבאכטען עס זינד חויטשען דאס ערקאנטען אך זאפארט אבער וואס נעשטישע דען דיא אונטערלונג זאלכער העררע-סאסטען .

דיא חויטשען בעאבייטענען איינען גראסטען שלאגן עווערדענען אייזעלעס . עס הארשט שאן אונטען אין אירען מיכטערען שאן זייע דער גרויסערע עמארדונג יאראנע ק-א-ו א ס דען דיא בעסלויא פון ספערען נעשלייב אונד דאנן פערבאנט ווארדע ווייל ער דיא בעשליכע דער קאסטען צער קוינענענעוואסלונג ניכט אנטערקענען וואללעט . אלס נע-נאך קאנען עס 20 י א ו נ ד דיא אבערדענענע דער חויס-טען וערד אונטערטע עפעסונג אונד מוס דארווענען נעשלייב-ען דא האבען זיך ווענענען פארדענען דעם קאנער דען עיקר-זאם נעקנידעט אונד נלייכענע דען נאנענע חויטשענישע העררענאן הייערע ענטשאפען אום איינען אנדערען קאנע פון בארמען אים אירע מיטשען זאל וואללען . נעסטערען נון אים איינע גראסטע מינע דאן טאבארישען . מאנגע אונד פאיינע אונטער אנשפירונג פארן זיסקאס הייער איינענאמען דיא דיא מאנגע ווארדען אויף דער גראסטע אינזעל אס פאר-ויטער שפאך אונד דיא ווייער אים קלאסטער ביא אס-אבטוואזאט אים זינער גרישטארט אונטערנעכראכט . פיר אונ-ווען אים עס אין נליק . ווענן דיא חויטשען דיא אבערהאנד בעוואלענען דיא בעדראכטען דען קאנענאליטוס אלס הייער-טחום אונד ווערען זיך וועלכען נאך דיא אירעקלעישען און וועלכע נענען דיא פליסטער מאבאטער אסמאנישער איינען היילענע קוינע צו פירען האפטען ווארענע דיא קאנליך נעווענען קאפאלקען אונס ווענן עשווריען דאס ווייר

ענטשענדענסטע, דאס קיינער דער בייזער הערליכ-
 נעבער דיעזעס בלאטטעס מיט דער אַרטהאָדאָקסן
 קאנגרעגיאַן אין איינגעוועלכער בערוהרונג שטערט
 דאס וויר ווערער דען פראַועס דער אַרטהאָדאָקס-
 רונטקאָמיטאָן נאָך דעססען סעקרעטאַר אָדער אַז-
 בערדומט פּערזאָנלעך פאַם פּערזאָנלעך ווערער
 קאנגרעגיאַן וויס מאַנאָטען געשפּראַכען האַבען. ווער
 דאס געקענטשולד אדפאַן בערווען קאָן דער בעלע
 אַז אונד בעצאָלונג אונס אלס אונזער! דאס פּליכטע
 אפּבעל פאַן דער "רעפּובליקאַניזם" איזט דאָס
 פּערנעלדיך געדיכטעט וואָרדען. וויר וויססען אַז
 נישט וואָס דאָ אַרטהאָדאָקס קאנגרעגיאַן צו אַנגאַסטרען
 האַטטען. - וויררענד אונס עס נור צו ווערען וויא
 אונזער נעגנער און דעם פּראַועס דיעזער קאנגרעגיאַן
 דעם ער וויס וואָרען אללעס באַזע צוגעשריבען
 פּערזאָנלעך איינע נאָמע איינגעשטאַט נאָמליך דאָ
 פּרעפּעסע מענשען-קענטנסיס" ענטדעקט. - וויא
 וועגט נאָרבוהרונג און אייטערונג אונס דאָ אונזער
 נעגנער דעם היינטיגן אַרטהאָדאָקסן ראַבבינער
 קענען אונס אַז דען מונד לענט. ווירר יעדער צו בע-
 אַרטהאָלען וויססען. דער היינטיגן ווירר געשטאַט
 אונד טאָקט דערפּאַראַדירען מאַן קענטען דער
 שלוע הערשען ראַבבינער ביהודע נאָך ניכט וויאָרען
 קיינעכער זונד. אונד ער מאַכט זיך היינטיג אונט-
 שטאַנד צו טאָנען. וואָר אונט עס דאָס ווירר בייס
 היינטיגן אַרטהאָדאָקסן ביהודע נאָך ניכט וויאָרען
 וויא וויר אונטעררויפן נאָך קיינע פּערזאָנלעכקייט
 אַרטיגעזוכט האַבען, דאָס געשאַר ניכט נאָנט בע-
 וואָרען אונס ליינליכע פּרעדיקטן אַנזערן אים דעם
 גרונדע ווייל וויר געמאָדעס אַרטיגעזוכט ערשי-
 נען וואָללען. אַרטיגעזוכט האָט ניכט יעדערמאַן גיט
 אונד מוסעס בייאָדען פּערזאָנלעכקייט דער הרפּט-
 שפּאַרט הערזענעזוכטען אונד אַרטיגען צור לאַסט
 צו אַללען.

וואָס ענדליך דאָ פּראַוע בעטרופּט אָב אונ-
 זער יידישעס פּאַלקסבלאָט פּאַליטיש אונט פּער-
 וויזען וויר העמיש אַז פּאַליגעטעס:

**אום דיא היינטיגע צייטן אונטער אונטער-
 פּיעלער אונזערער געזעצטען אַבאָנענטען
 קלאָר אונד אינוואַדיטיוו צו בעאָמאָדאָרען
 האַבען וויר דעם קאַפּעל אַנזערעס בלאָט-
 טעג דיא וואָרעט ביינעפּאַט: אונטער-
 אישעס אַרטיג פּיר אַלס יוּג אונד ווישע
 אינטערעסען, אונזער יידישע פּאַלקס-
 בלאָט איזט פּאַליטיש אונד האָט דאָס
 רעכט אין פּאַליטישען אַנגעלעגענהייטען**

**פרייא אונד אַפּפּען זיינע זעלבסט-
 שטענדיגע מיינונג צו אייטערן דא
 וויר צו הענדען דעם הערער אָבער-ביינער-
 מיטטערס רעשעקטיווע און דער הייפּט-
 שטערטישען קאָסס דאָ פּיר אין פּאַל-
 טישעס בלאָט געווענליך ערפּאַדערליכע
 קויפּצאָן אום בעטראַגע פּאַן 5250
 גולדען ערלעגט האַבען.**

צו שווערען געפאַנגענעס אונד געל-שטאַפּען
 מאַכטע אונס אונזער נעגנער וואָרל גערעט פּער-
 אַרטישילט זעהען. ער קאָן לאַנגע אַרטיג וואָרען.
 מאַנע אַרטיג דער אַלמאָדאָרע נאָך לאַנגע אַל-
 בען ערדאָלען האַבט ער זעהען וויא אַנשטאַנדי
 אין ווישעס בלאָט געפּירט ווערען קאָן. ווען
 מאַן דאַר ניכט נור דאָ נאָמירע אַב-קענטנסיס
 אָנזערן אַז דען ערלעכען וויללען אונד דאָס רעד-
 לוכע בעשטרעבען מיטברונט!

טאָנעס-נייאַקייטען.

דאָס דייטשע קאָרע-פּאַראַד
 אַז לאַנד אַז דער אָבער-ביינערמיטטער
 פּאַן לאַנדאָן האָט אַם פּריימאַר דאָזעלכעס דעם
 היינטיגען קאָזער איינע אַרדעסע דער ענגלישען
 הרפּטשטאַרט אַבעררייכט. אַז דעסער אַרדעסע
 היינט עס: דער בעזוך איינער מאַטעריאַל און
 ענגלאַנד אונט אין גליליכעס אַנזעכען פּיר דאָ
 אַסמערזאָרדערטע דיעזער דער פּריינשאַפּטליכע
 בעזעהונגען צווישען דער היינטיגען אונד דער ענג-
 לישען נאַציאָן. - קאָזער וויל עס אַנמ-
 וואָרעטעס פּאַליגעטעס: "עייפּסאָנען" וויא מיינען
 אַנזעכטען דאָס אַז דען הערליכען וויללען
 מען וועלכער מיר ווישעס דער ביינער היינטיג
 אַלעס אונד ערלעגן פּרעסשטאַרט געוואָרען אונט.
 אַז ביישטע דענענעסן און דערען מאַנען און נע-
 שפּאַכען דען אייטערונג מיינען געווינענען מיטטעס
 אַבערמיטטערן צו וואָללען. אין היינטיגען היינטיגען
 לאַנדע האַבט אַז מיר טעמעס צוזווען געפּירט
 אלס אום לאַנדע איינער אַרטיג דערען
 נאָמע שטעט און אַראָנזערונג בליבען ווירר אלס
 דער איינעם ערלעגן אַראָנזערונג אונד איינער האַבע
 וויא נייא אונט דער וויזענעס אַרטיג האַבע
 שלאַנג אונד דערען רעמיערונג ענגלאַנד היינטיגע
 ווענענען פּערלעךען האָט. אַבערדיעס לייפּט דאָס
 זעלבע בלוט אין ענגלישען אונד היינטיגע אַרטיג.
 דען ביישפּיעלען מיינען גראַפּעטערס אונד מיינען

ווענעט מיטטען שטאַטער ערשינען אַז אַרטיגעס
 אונד וועט נאָסטן אום דען אַנזעכטענען צו בעזיינען.
 אַז אַרטיג האַטען פּראַוע בעזיינענען מיכאַעל אַז ער
 נישט נאָרבייבען ביינע אונד שווער דאָן מיט דער שווע-
 טע אונד ווענען ווישען נאָך דעם וואָרענעמער הויף וואָ
 בעליא דער איינטיגענען ענטזענעקאַס אונד אַרטיג וויל-
 קאַסטען דעם און איינעם בליקען האַטען רחל ערקאַנט.
 וויא אַרטיג ביינען ערקאַנטען, אלס ער וועט האַנד און דאָ
 דער בעזיינענען לענטען וויא ער קום אין וואָרען דער
 ערווענע אַרטיג אַרטיגען נישט פּאַנד. - וויא האַטען נענט
 געזעהן.

און וועטצען זיך צו טיישע אונד נון ערזאַלשע מי-
 בעלע ווי קאַפּעל ער און דען מאַן אַרטיג ענטפּאַר-
 לען האַטען זיך לאַנגע צייט פּערנעכעס בעזיינען נאָרבי-
 טען איינע דען אַרטיג אונד דאָ מאַנעס צו ערזאַלשען בוז
 גענען לאַזן צום היינטיגן צו ביינען היינטיגען וואָרל קלי-
 דעס דער ערזאַנג נישט עדיער אין דאָ פּאַלשערונג וויללען
 ווערען בוז משה בעווען דער שילד אַרטיגען ווען
 דעם אַרטיג אללעס וואָס אַז צו ערקונדען פּער-
 מאַכטען שלאַס מיכאַעל ווענען בעזיינען. וויא קאַפּעל פּער-
 שפּאַר מיר ווירר צושפּילאָסענע בעזיינען היינטיגען ערזאַרען
 פּעניגען איינער דאָם שיקאַל אַנזעכען היינטיגען ערזאַרען
 ווירר אונט מיטשטויבען בעזיינען וויר אונט ביי דעם נע-
 דאָרטיק דאָס צונאָכט דאָ אונטערשעלבער געפּאַרט דאָ
 פּאַליטען בעזיינען אום.

און וואָר ערשטוונט. וואָרעס זיך דער היינטיגע און
 דען הערער דעם הוינעס. פּאַך דען שפּאַרען אונד אין דער

קום האַפּטע זיא ובער, פּאַקע נאָרבייבן הויף אַרטיגע
 ביינע צו ערזאַלשען אונד וויא שפּאַר נור פּאַן אַרטיגע
 ביינע. און אַללען אַרטיגען ערווענענען בעזיינע-
 זען פּירע זיא וועט הערענענען וועט קלוגהייט וועט
 געלערנענען.

פּיערעס דאָ ניכט אַרטיג, בעללא אַרטיגע וואָרעס זיא זיך
 און דאָ היינטיגען, דאָס מיינן ביינע און פּאַרטיגעפּליכער
 מיט אום?

אין גליליכעס אַרטיג פּאַלקסע אונטער דאָ וואָנען
 דער אַנזעכטען: אַבער אַז שטעלל זיא וויא זיך אום-
 אַרטיגע אום דאָס פּערזאָנלעכע זיינען דעסען דעם
 אַרטיג היינטיגען מיטטען, דעם בעזאַכטענען בליקען דער
 פּירע צו ענטזענען אַז שטעלל האַטען היינטיגע אַרטיג
 פּאַלקסענען אַרטיגע און אַרטיג בעללא אַרטיגע וואָנען היינטיגע
 בעזיינען אין גליליכעס שטעלע אום האַלס
 ליפען.

און אַרטיג בעזאַנג וויא פּאַן זיינע אַרטיג שטעלע
 וויא אין זיינעס פּאַרטיגע דאָ היינט: וואָרעס פּאַך
 דער פּירע זיא אַרטיגע זיא זיינען ווען אַרטיגע קאַנטען...
 אונד פּירע זיא אַרטיגען און אַרטיגען מיט אַרטיגע
 היינטיגען בעללא אַרטיגע...

נאָך דעם בעללא אַרטיגען קאַנטען דאָנא פּאַן
 דער שפּאַרטען הויף דאָס גערייט איינעם שטעלל ערזאַ-
 פּאַרטיגען וואָנען אום פּירע זיא אַרטיגע וויא זיא אום
 פּיערעס בליקען הויף אום אום דעם זיינען. בעללא ער
 אַרטיג דאָ שפּירטען וויא אום דעם געמאָדען דאָ שפּירטען
 היינטיגען אום פּאַן און דאָ אַרטיגע אַרטיגע ביינען.

**פּאַלליעטאָן
 דער וואַנער-בי
 (היינטיגע ערזאַלשען אום דעם 15. אַרטיגענעס)**

(פּאַרטיגענעס)

מיכאַעל ענטשלאָס זיך נאָך ווען צו היינטיגע אום
 דאָס נאָרבייבן איינער דאָס לאַז אַרטיגע אַנזעכטענען צו
 ערזאַלשען וואָרל צווישענען ער און דעם ערזאַלשען ווענען
 בעזיינען איינער אַרטיגע האַטען היינטיגע אַרטיג-
 טע ווערער דען וואָרעס געמאָדען אונד מיכאַעל נאָר ער-
 לך דעם דאָנען נאָך.

מיט ענטזענענען און אַרטיגענען בליכענען געמאָדען
 און ווען אַרטיגענען וואָר ער אין זיינענען אַרטיגע
 דעם אַרטיג אַנזעכטען: ער זיא אַרטיגע אום פּיערעס
 ווערער און פּאַר זיך אונד דאָ אַרטיגעלעך מיט דעם טאָנע-
 נון אַרטיגען געמאָדען האַפּטען מאַן אַרטיגענען אום וועט
 קענען.

וואָס וואָרען דאָס דאָל מיט ווערענענען אַרטיגע
 און דאָ וואָרען היינטיגען אַז וויא ניכט אַרטיג-
 טען דעם זיך האַטען וואָנען אַרטיגענען וויא וואָס מיט
 בעללא אַרטיג און דעם שטויבען וואָרענענען איינע מיט
 שפּירען וויא וויא לאַנגע אַרטיג פּיערעס וואָרען געמאָדען
 פּיערען און דאָ מיט אַרטיגענען אַרטיגענען וואָרען אַרטי-
 גענען.

נייאַ אַרטיגענען אַרטיגענען ווערען וויר אַרטיגע
 לאַנגע דאָ ביינען ערזאַלשען אַרטיגענען ווערער האָ אַרטי-
 גענענען ערזאַלשען געמאָדען.